

Uvod

Provedba Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 91/10 i 112/12, dalje u tekstu: Zakon), predstavlja iznimno važan i sveobuhvatan projekt kojim je od 1. siječnja 2011. godine promijenjen način provođenja ovrhe, a kojemu su glavni ciljevi uređenje odnosa između dužnika i vjerovnika, povećanje učinkovitosti naplate potraživanja i zaštita vjerovnika.

Ovrha na novčanim sredstvima potrošača provodi se temeljem osnova za plaćanje (ovršne odluke i nagodbe domaćeg suda ili upravnog tijela) i zahtjeva ovrhovoditelja za izravnu naplatu novčane tražbine. Kao i poslovni subjekti, i određeni broj potrošača u RH, zbog nedostatka novčanih sredstava na računima, ima problema u podmirivanju dospjelih obveza.

S obzirom da su Zakonom navedena primanja koja su izuzeta od ovrhe, u uvjetima ovrhe ovršenik je dužan Financijskoj agenciji (dalje: Fina) dostaviti obavijest za svako primanje, naknadu koji su izuzeti od ovrhe. Po primitku obavijesti od ovršenika, Fina je dužna o ovršeniku i vrsti tražbine za koju je ovrha propisana obavijestiti uplatitelja primanja/naknade, a radi uskrate uplate primanja izuzetog od ovrhe na ovršenikov račun. Ovršenik otvara poseban račun na kojeg se uplaćuju izuzeta primanja dok su sredstva na svim ostalim računima premetom ovrhe. Od ovrhe je izuzet iznos od 2/3 prosječne neto plaće u RH, a ako je plaća manja od prosječne izuzet je iznos u visini 3/4 plaće ovršenika, ali ne više od 2/3 prosječne neto plaće u RH.

Kao jedna od mjera rješavanja problema potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje više od 360 dana donesen je Zakon o otpisu dugova fizičkim osobama (NN 62/18) koji je stupio na snagu 21. srpnja 2018. godine. Fina je sukladno navedenom Zakonu izvršila odgovarajuće postupke prestanka postupanja po osnovama za plaćanje za ovršenike i tražbine koji ispunjavaju zakonske uvjete.

Unatoč prednostima prethodnog Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima koji je osigurao učinkovitu, jednostavnu i sveobuhvatnu ovrhu na novčanim sredstvima, dosadašnja praksa ukazala je potrebnim implementirati određene dopune odnosno usklađenja, a kako bi se otklonile nedoumice u postupanju. Najvažnije novosti u postupku provedbe ovrhe na novčanim sredstvima koje su sadržane u novom Zakonu, objavljene su na WEB stranici Fina. Sukladno odredbi čl. 33. st. 1. novog Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 68/18, 2/20, 46/20, 47/20, 83/20, 133/20), koji je stupio na snagu 4. kolovoza 2018. godine, automatizmom se prestala provoditi ovrha po osnovama za plaćanje koje su bile evidentirane u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje na teret ovršenika fizičke osobe, a koje se nisu naplatile u cijelosti u roku od 3 godine od datuma primitka u Finu i po kojima nije bilo nikakvih naplata posljednjih šest mjeseci. Po toj se osnovi djelomično ili u cijelosti prestala provoditi ovrha po osnovama za plaćanje za 225.322 ovršenika.

1. Analiza duga potrošača po teritorijalnom kriteriju – stanje 30.09.2025.

Prema odredbama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (dalje: Zakon), Fina provodi ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika, poslovnih subjekata i potrošača. Sukladno Zakonu, pod pojmom „potrošač“ podrazumijeva se fizička osoba koja ne obavlja registriranu gospodarsku djelatnost i koja se ne bavi slobodnim zanimanjem.

Prema obrađenim podacima, 30. rujna 2025. godine, 197.457 potrošača nije podmirilo svoje dospjele osnove za plaćanje. Dug potrošača, evidentiran u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje, iznosio je 2,92 milijarde eura. Krajem prosinca 2024. evidentirano je 199.165 potrošača s neizvršenim osnovama, a dug je iznosio 2,93 milijarde eura.

Analiza dospjelih neizvršenih osnova potrošača, na dan 30. rujna 2025., pokazala je da je, u apsolutnom broju, najviše dužnika i jednako tako najveći iznos njihova duga, u županiji Grad Zagreb.

Tablica 1. Pregled dospjelih neizvršenih osnova potrošača, promatrano po županijama – stanje 30.09.2025., rang po broju potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje Iznosi u eurima

Šif. žup.	Naziv županije	Broj stanovnika	Broj potrošača	Iznos neizvršenih osnova	Udio potrošača u broju stanovnika u %	Udio potrošača u broju radno sposobnog stanovništva u %
21	Grad Zagreb	767.131	39.635	766.003.761	5,17*	8,06*
17	Splitsko-dalmatinska	423.407	17.348	197.832.182	4,10	6,46
14	Osječko-baranjska	258.026	15.260	153.991.015	5,91*	9,20*
1	Zagrebačka	299.985	15.117	192.242.301	5,04	7,90
8	Primorsko-goranska	265.419	12.243	564.110.786	4,61	7,47
3	Sisačko-moslavačka	139.603	9.889	74.118.271	7,08*	11,38*
18	Istarska	195.237	8.781	91.422.664	4,50	7,20
16	Vukovarsko-srijemska	143.113	8.493	70.090.603	5,93*	9,41*
12	Brodsko-posavska	130.267	7.311	65.766.336	5,61*	8,89*
5	Varaždinska	159.487	7.098	133.373.970	4,45	6,81
13	Zadarska	159.766	6.885	61.696.769	4,31	7,01
7	Bjelovarsko-bilogorska	101.879	6.414	67.671.840	6,30*	10,09*
6	Koprivničko-križevačka	101.221	6.221	57.037.554	6,15*	9,67*
20	Međimurska	105.250	6.065	61.074.108	5,76*	9,09*
4	Karlovačka	112.195	5.441	42.019.375	4,85	7,74
2	Krapinsko-zagorska	120.702	5.046	62.642.636	4,18	6,38
19	Dubrovačko-neretvanska	115.564	4.255	47.475.698	3,68	5,93
15	Šibensko-kninska	96.381	4.201	49.538.570	4,36	7,28
10	Virovitičko-podravska	70.368	4.185	33.004.645	5,95*	9,30*

Šif. žup.	Naziv županije	Broj stanovnika	Broj potrošača	Iznos neizvršenih osnova	Udio potrošača u broju stanovnika u %	Udio potrošača u broju radno sposobnog stanovništva u %
11	Požeško-slavonska	64.084	3.081	21.758.058	4,81	7,65
9	Ličko-senjska	42.748	2.013	19.641.165	4,71	7,69
	Sjedište izvan RH	3.871.833	2.475	87.618.429	0,06	0,10
	Ukupno RH	3.871.833	197.457	2.919.720.166	5,10	8,06

Izvor: Fina - Očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje

*Više od prosječnog udjela potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje u broju stanovnika.

U odnosu na ukupan broj stanovnika županije, najviše je potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje u Sisačko-moslavačkoj (7,08%), Bjelovarsko-bilogorskoj (6,30%), Koprivničko-križevačkoj (6,15%), Virovitičko-podravskoj (5,95%), Vukovarsko-srijemskoj (5,93%), Osječko-baranjskoj (5,91%), Međimurskoj (5,76%) te Brodsko-posavskoj županiji (5,61%) i Gradu Zagrebu (5,15%). U odnosu na broj radno sposobnog stanovništva, najviše je potrošača također u Sisačko-moslavačkoj (11,38%), Bjelovarsko-bilogorskoj (10,09%), Koprivničko-križevačkoj (9,67%), Vukovarsko-srijemskoj (9,41%), Virovitičko-podravskoj (9,30%), Osječko-baranjskoj (9,20%), Međimurskoj (9,09%) i Brodsko-posavskoj županiji (8,89%) te Gradu Zagrebu (8,04%).

2. Analiza duga potrošača po gradovima i općinama RH – stanje 30.09.2025.

Na rang listi 25 gradova s najvećim brojem potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje i rang listi 25 gradova s najvećim iznosom duga, 19 je istih gradova.

Tablica 2. Rang lista 25 gradova po kriteriju broja potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje – stanje 30.09.2025. Iznosi u eurima

Rang	Grada/općine	Broj stanovnika**	Broj potrošača	Udio u ukupnom broju stanovnika u %	Broj radno sposobnog stanovništva (od 15-64 godine)**	Udio u broju radno sposobnog stanovništva u %
1.	Zagreb	767.131	39.635	5,17	491.714	8,06
2.	Split	160.577	6.715	4,18	102.351	6,56
3.	Rijeka	107.964	6.003	5,56	66.853	8,98
4.	Osijek	96.313	5.047	5,24	62.091	8,13
5.	Slavonski Brod	49.891	3.135	6,28	31.121	10,07
6.	Velika Gorica	61.075	3.059	5,01	38.840	7,88
7.	Sisak	40.121	3.041	7,58	25.015	12,16
8.	Zadar	70.779	2.978	4,21	44.376	6,71
9.	Pula	52.220	2.886	5,53	32.502	8,88
10.	Karlovac	49.377	2.565	5,19	30.869	8,31
11.	Bjelovar	36.316	2.371	6,53	22.610	10,49
12.	Varaždin	43.782	2.118	4,84	27.877	7,60
13.	Čakovec	27.122	1.976	7,29	16.979	11,64
14.	Vinkovci	30.842	1.948	6,32	19.721	9,88
15.	Šibenik	42.599	1.771	4,16	25.963	6,82
16.	Dubrovnik	41.562	1.552	3,73	25.797	6,02
17.	Kaštela*	37.794	1.550	4,10	24.466	6,34
18.	Samobor	37.435	1.550	4,14	24.082	6,44
19.	Vukovar	23.175	1.543	6,66	13.782	11,20
20.	Petrinja*	19.950	1.467	7,35	12.709	11,54
21.	Koprivnica	28.580	1.371	4,80	18.296	7,49
22.	Križevci*	18.949	1.322	6,98	12.104	10,92
23.	Đakovo*	23.577	1.266	5,37	15.440	8,20
24.	Kutina*	19.601	1.250	6,38	12.224	10,23
25.	Zaprešić*	24.133	1.248	5,17	15.301	8,16
	Ukupno	1.910.865	99.367	5,20	1.213.083	8,19
	Ukupno RH	3.871.833	197.457	5,10	2.450.178	8,06
	Udio u RH u %	49,35	50,32		49,51	

Izvor: Fina - Očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje

*Grad je na rang listi 25 gradova/općina po broju potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje, ali ne i na rang listi 25 gradova/općina po iznosu duga potrošača.

**Izvor DZS, Popis 2021.

Prema broju potrošača koji nisu podmirili dospelje osnove za plaćanje u odnosu na broj stanovnika, izdvaja se Sisak sa 7,58%, slijedi Petrinja sa 7,35%, Čakovec sa 7,29%, Križevci sa 6,98%, zatim Vukovar sa 6,66%, Bjelovar sa 6,53%, Kutina sa 6,38%, Vinkovci sa 6,32% i Slavonski Brod sa 6,28% potrošača. Na popisu tih potrošača, promatrano po gradovima/općinama, po iznosu duga (tablica 3), izdvaja se Varaždin koji je šesti na rang listi po iznosu duga potrošača, ispred gradova koji imaju više stanovnika: Karlovca, Slavonskog Broda, Pule i Zadra.

Prema prosječnom iznosu duga, najviše je potrošača s evidentiranim neizvršenim osnovama za plaćanje u gradu Kastvu, njihov prosječan dug iznosi 105 tisuća €, slijede ih potrošači Rijeke s dugom od 78 tisuća €, potrošači općine Gornji Kneginec s dugom od 65 tisuća €, potrošači općine Petrijanec s dugom od 58 tisuća €, potrošači grada Novog Marofa s dugom od 49 tisuća €, potrošači grada Makarske s dugom od 25 tisuća €, Velike Gorice s dugom od 20 tisuća €, Zagreba i Varaždina s dugom od 19 tisuća €, Čakovca s dugom od 16 tisuća € te Poreča s dugom od 15 tisuća €, dok su potrošači u preostalih 14 gradova s rang liste, u prosjeku dužni od 7 tisuća € (potrošači grada Karlovca i Siska) do 13 tisuća € (potrošači Koprivnice i Splita).

Promatrano po udjelu potrošača koji nisu podmirili dospelje osnove za plaćanje u broju radno sposobnog stanovništva, za 25 gradova/općina na rang listi kreiranoj po kriteriju iznosa duga potrošača, izdvaja se Sisak s 12,16%-tnim udjelom tih potrošača u broju radno sposobnog stanovništva, a slijede Čakovec s 11,64%, Vukovar s 11,20%, Bjelovar s 10,49%, Petrijanec s 10,21% i Slavonski Brod s 10,07%.

Tablica 3. Rang lista 25 gradova po kriteriju iznosa duga potrošača koji nisu podmirili dospelje osnove za plaćanje – stanje 30.09.2025. Iznosi u eurima

Rang	Grada/općine	Broj stanovnika**	Broj potrošača	Broj radno sposobnog stanovništva (od 15-64 godine)**	Udio u broju radno sposobnog stanovništva u %	Ukupni dug
1.	Zagreb	767.131	39.635	491.714	8,06	766.003.761
2.	Rijeka	107.964	6.003	66.853	8,98	467.251.884
3.	Split	160.577	6.715	102.351	6,56	86.693.825
4.	Velika Gorica	61.075	3.059	38.840	7,88	59.897.560
5.	Osijek	96.313	5.047	62.091	8,13	56.531.790
6.	Varaždin	43.782	2.118	27.877	7,60	40.748.768
7.	Kastav*	10.202	327	6.462	5,06	34.210.456
8.	Pula	52.220	2.886	32.502	8,88	31.923.810
9.	Čakovec	27.122	1.976	16.979	11,64	31.332.783
10.	Slavonski Brod	49.891	3.135	31.121	10,07	28.856.835
11.	Zadar	70.779	2.978	44.376	6,71	27.926.203
12.	Sisak	40.121	3.041	25.015	12,16	22.738.406
13.	Vinkovci	30.842	1.948	19.721	9,88	21.839.598
14.	Bjelovar	36.316	2.371	22.610	10,49	21.369.410
15.	Šibenik	42.599	1.771	25.963	6,82	20.897.144
16.	Novi Marof*	11.795	391	7.921	4,94	19.295.742
17.	Samobor	37.435	1.550	24.082	6,44	18.807.009
18.	Dubrovnik	41.562	1.552	25.797	6,02	18.092.894
19.	Karlovac	49.377	2.565	30.869	8,31	17.923.153
20.	Gornji Kneginec*	4.900	275	3.209	8,57	17.872.078
21.	Koprivnica	28.580	1.371	18.296	7,49	17.618.170
18.	Petrijanec*	4.553	300	2.939	10,21	17.254.053
19.	Makarska*	13.301	645	8.482	7,60	16.119.880
20.	Vukovar	23.175	1.543	13.782	11,20	14.433.165
21.	Poreč*	16.607	887	10.530	8,42	13.191.745
23.	Ukupno	1.828.219	94.089	1.160.382	8,11	1.888.830.123
24.	Ukupno RH	3.871.833	197.457	2.450.178	8,06	2.919.720.166
25.	Udio u RH u %	47,22	47,65	47,36		64,69

Izvor: Fina - Očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje

*Grad je na rang listi 25 gradova/općina po iznosu duga potrošača, ali ne i na rang listi 25 gradova/općina po broju potrošača koji nisu podmirili dospelje osnove za plaćanje.

**Izvor DZS, Popis 2021.